

En av betaltevekanalerna visade förra sommaren ett långt program om de italienska superyachterna Wally. En av Wallys snabbgående motorbåtar är 36 meter lång. Den har tre maskiner som tillsammans levererar 16 800 hk och har en marschfart på 60 knop. Det framhölls gång på gång i programmet att bränsleförbrukningen var hela en liter – i sekunden!

Det är det samma som att den avverkar en sjömil per minut och samtidigt förbrukar 60 liter bränsle.

Programmakarna framhöll bränsletörsten som ett häftigt faktum.

Den här Wallybåten är en extrem lyxbåt konstruerad för Medelhavets miljardärer. Men även här uppe i Norden framhålls i båttidningar, båtannonser och på båtmässor fart och motorstyrka som något positivt.

Visas en bild på en motorbåt så är det i nio fall av tio en båt som girar i hög fart eller som hoppar i vågor. Det ska spruta och skumma kring skrovet.

I ärlighetens namn presenteras ofta segelbåtarna på motsvarande sätt. Det ska spola vatten över däck, vita mustascher vid stäven och om det ska göras en film om kappsegling ackompanjeras seglingsbilderna av en alldeles speciell form av hetsig musik.

I film- och reklamverkarnas värld tycks inte det lugna, stilla och behagliga sjölivet existera. Det tillverkas knappast några motorbåtar som har en toppfart under 30 knop och som marschar under 25. Många motorbåtsmodeller säljs med olika motoralternativ. Många kunder är beredda att betala för extra hästkrafter och det även om pristillägget handlar om sexsiffriga tal.

Men ute i verkligheten finns ett helt annat sjöliv.

Gör man en tur runt södra Sverige – Göteborg-Stockholm – är det mest segelbåtar som rör sig utmed kusten och till havs. Några enstaka motorbåtar visar sig. Det är oftast lite större Storebro, Nimbus, Forbina och liknande. De lunkar vanligen fram med 8-10 knops fart. Kanske gör de det för att hålla bränsleförbrukningen och därmed kostnaderna nere. Eller så gör de det för att livet ombord ska bli lite mer behagligt – mindre vibrationer, mindre stötar i sjögången tyst och lugnt.

Det är bara då man närmar sig en hamn eller en stad som det dyker upp små båtar som körs snabbt. På något märkligt sätt verkar det som om de som ska långt kör långsamt och de som bara ska en liten kort sträcka har väldigt bråttom och därför gasar på.

Under några års tid har jag försökt att dokumentera båtlivet i lederna som går från Stockholm via Vaxholm till Sandhamn och Harö. Det är en sträcka på knappa 40 sjömil och med tillägg vid olika bryggor tar den omkring 2 timmar och 40 minuter med en Waxholmsbåt som brukar hålla 19-21 knop.

Under en sådan resa är det häpnadsväckande ovanligt att vi blir omkörda av fritidsbåtar. Ett antal ribcharterbåtar kommer alltid skuttande och kör om. Men i övrigt är det bara några enstaka omkörningar som brukar gå att räkna på ena handens fingrar. Det är en helt annan upplevelse än då man gör samma sträcka i en segelbåt och resan tar en hel dag. Då minnas man alla dessa snabba som

störtar sig förbi omgivna av en spray av saltvatten. Men i själva verket är de inte så många.

Min överraskande upptäckt är alltså att trots att det finns massor med båtar i leden som är goda för farter långt över 19 knop så är det uppenbarligen så att många håller igen. Återigen kanske det är för att spara bränsle. Men mest kanske det är för att få en behagligare resa. Det är ju jobbigt att sitta och parera svall och hålla spänd utkik i hög fart. Vad spelar det för roll om resan tar en timme eller två timmar?

I Stockholms innerstad försiggår ett alldeles speciellt båtliv. Jag är med i en båtklubb på Långholmen. Varje vacker kväll under båtsäsong passerar i vårt smala sund många små trevliga motorbåtar och ångbåtar. Det verkar som om många ägnar sig åt att köra ett varv runt Långholmen och runt Kungsholmen. Andra åker runt Djurgården, slussar i Hammarbyslussen och tar ett varv runt Södermalm och går ut igen via Karl Johanslussen

Tack vare de låga broarna kan ingen mastad båt klara de rundturerna men en del seglare passar på på våren före påmastningen och på hösten efter avmastningen. Att glida genom en storstad och dess parker i 4-5 knop är en storartad njutning och det absolut bästa sättet att uppleva Stockholm.

På många ställen i vårt land finns insjöar, kanaler och skärgårdsområden som passar utmärkt för ett sådant glidarliv.

Jag tror att ett nautiskt glidarliv ligger i tiden. Den som kör en miljöbil vill inte känna sig som ett miljösvin på fritiden till sjöss.

Sjöräddningssällskapet har fått en del pikar för att deras båtar är tunga och släpper ut mycket avgaser. Sällskapet har nu allvarliga funderingar på hur de ska kunna förnya sin flotta med en del riktigt miljövänliga båtar.

Det ryktas till och med att en och annan av de stora motorbåtstillverkarna funderar på ett förbättrat miljökoncept. Med ett tilltagande miljömedvetande och med väntade bränsleprisökningar och stundande lågkonjunktur kan man nog räkna med en försämrad marknad för de riktigt törstiga motorbåtarna.

För att en motorbåt ska bli bränslesnål ska den vara lång, slank, lätt och inte supersnabb – rätt lik en segelbåt eller en Petterssonbåt i proportionerna. Sådana flytetyg kan klara sig med en bränsleförbrukning kring några få deciliter per sjömil.